

**KNNV (Koninklijke Nederlandse
Natuurhistorische Vereniging) Vereniging
voor veldbiologie**
Afdeling Oost-Achterhoek
Opgericht 29 april 1918

Secretariaat:
Forsythialaan 68
7101 XN Winterswijk
Tel. 06-10272203

Internet: oost-achterhoek.knnv.nl
E-mail: secretaris@oost-achterhoek.knnv.nl
IBAN: NL84RABO012.14.65.241
BIC RABONL2U
www.facebook.com/knnvoostachterhoek
Twitter: @knnv_oa

Gagea 163

(JANUARI, FEBRUARI, MAART, APRIL 2022)

ERELID

Ed Grotenhuis

BESTUUR

Voorzitter

Ed Grotenhuis

De Eelinkes 28

E-mail: edgrotenhuis@planet.nl

7101 PX Winterswijk

Telefoon: 0543-520714

Secretaris

Wilma van Lochem

Forsythialaan 68

E-mail: wvanlochem@hetnet.nl

7101 XN Winterswijk

Telefoon: 06-10272203

Penningmeester, ledenadministrateur en webmaster

Ron Krabben

Kardinaal de Jongstraat 37

E-mail: penningmeester@oost-
achterhoek.knnv.nl

7131 XS Lichtenvoorde

Telefoon: 0544-372612

Natuurhistorisch secretaris

Thea Croese

Kamperweg 7

E-mail: thea.croese@kpnmail.nl

7137 PA Lievelede

Telefoon: 06-14063024

Algemeen bestuurslid

Casper van Dijk

Goossensweg 2

E-mail: caspervandijk71@gmail.com

7104 AX Meddo

Telefoon: 06-27276613

WERKGROEPEN

Coördinator Werkgroep Natuurbeheer

Hermien Toebes

Vardinkhof 14

E-mail: h.toebes@solcon.nl

7107 BG Winterswijk-Kotten

Telefoon: 0543-538256

Coördinator Werkgroep Mossen

Louis-Jan van den Berg

Van Basten Batenburgstraat 4

E-mail: ljvdberg@upcmail.nl

7131 CC Lichtenvoorde

Telefoon: 0544-372594

Mobiel: 06-11140923

Coördinator Paddenstoelenwerkgroep

Ed Grotenhuis

De Eelinkes 28

E-mail: edgrotenhuis@planet.nl

7101 PX Winterswijk

Telefoon: 0543-520714

Coördinator Insectenwerkgroep

Jan Stronks

Raetmansweg 16

E-mail: janstronx@gmail.com

7106 CD Winterswijk-Ratum

Telefoon: 0543-530483

Coördinator plantenwerkgroep

Louis-Jan van den Berg

Van Basten Batenburgstraat 4

E-mail: ljvdberg@upcmail.nl

7131 CC Lichtenvoorde

Telefoon: 0544-372594

Mobiel: 06-11140923

Inhoud

Voorwoord van de voorzitter	4
Met Romke van de Kaa de onderwereld in.	7
Activiteitenprogramma KNNV januari, februari, maart, april 2022	12
Buitengebeuren Winterswijk en omstreken	18

Redactioneel

Gagea is een uitgave van de KNNV afdeling Oost-Achterhoek en verschijnt vier maal per jaar. De doelstelling van het verenigingsblad is het informeren van de leden en donateurs in de breedste zin van het woord om de betrokkenheid te vergroten. De redactie behoudt zich het recht voor te lange stukken in te korten. Anoniem ingezonden stukken worden niet geplaatst.

Gagea 164 verschijnt ± 20 maart. Inleveren copij Gagea 164: Vóór 1 maart bij Ed Grotenhuis.

Opzeggingen lidmaatschap en donateurs

Schriftelijk bij de ledenadministratie van de KNNV afdeling Oost-Achterhoek. Er geldt een opzegtermijn van twee maanden.

Om extra kosten te voorkomen, streven wij ernaar de contributies met behulp van een machtiging geautomatiseerd te laten betalen.

<u>CONTRIBUTIE</u>	(per 01-01-2022)		
Leden	€ 31,00 per jaar	Huisgenootleden	€ 10,00 per jaar
Donateurs	€ 26,00 per jaar (minimum)	Jeugdleden	€ 15,00 per jaar

Beste natuurvrienden,

Allereerst wil ik u zoals ieder jaar een heel goed en vooral gezond 2022 toewensen. Corona houdt ons allen bezig. Het leek dit jaar de goede kant op te gaan. De vorige Gagea was ik blij dat alle beperkingen waren opgeheven, nu heeft zij ons weer in de tang. Dus grijpen we weer terug op de geldende coronaregels. Dat betekent dat de thema avonden met het IVN, voorlopig althans, niet door kunnen gaan. Zoals het nu is kunnen de excursies en natuurwerkdagen nog gewoon doorgaan, zij het dan dat wij net als vorig jaar een maximum van 10 personen hanteren. Het is niet anders; we zullen dit moeten accepteren. En weer hopen op betere tijden.

Ondertussen gaan we toch zo gewoon mogelijk door. We hebben net in september de uitgestelde jaarvergadering over 2020 gehad; de volgende over 2021 staat alweer voor de deur op maandag 7 maart a.s. Als je niets plant, gebeurt er ook niks. Dus gewoon blijven plannen en we kijken wel wat 't wordt. Dit jaar zal onze secretaris Wilma van Lochem tussentijds aftreden. U heeft daar al een mail over gehad. Heel jammer! We zullen haar missen met haar opgewekte aanwezigheid en nuchtere kijk op de gang van zaken. Inmiddels hebben we als bestuur wel een nieuwe secretaris op het oog: Henk Wiggers uit Winterswijk. Hij is momenteel al secretaris van de IVN-afdeling Oost-Achterhoek. Fijn dat hij bereid is om ons te helpen. En fijn dat wij de banden met het IVN, net als in veel andere plaatsen in Nederland, zo weer nauwer kunnen aanhalen. Op de jaarvergadering zal uw instemming worden gevraagd en natuurlijk kunnen er dan ook tegenkandidaten worden ingebracht. Mits dit met schriftelijke bereidverklaring van de tegenkandidaat gaat en met de steun van tenminste vijf leden. Wilt u geen secretaris worden, maar ons wel helpen als algemeen bestuurslid? Graag!

Dit jaar viel de opbrengst van de jaarlijkse Rabo sponsoractie wat tegen; We kregen € 100,-. Ik had het idee dat de samenwerking met de andere verenigingen waar we een collectief mee vormen, dit jaar niet goed van de grond kwam. Maar toch hartelijk dank aan diegenen van u die op ons en hen gestemd hebben! Leden die hun contributie niet automatisch betalen, krijgen bij deze Gagea een nota voor volgend jaar. **Wilt u deze a.u.b. zo spoedig mogelijk betalen?** Dat bespaart Ron een hoop moeite.

Good goan in 2022!! Ik hoop weer velen van u op onze activiteiten te mogen ontmoeten! Of zoals Normaal het zegt: Wie goan gewoon deurdonderen!

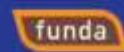
Ed Grotenhuis (voorzitter)

**Kijk voor ons
nieuwste aanbod op
www.rgomakelaars.nl**

Wilhelminastraat 7 Winterswijk
tel. 0543 - 53 18 80
www.rgomakelaars.nl

CopyService
winterswijk.nl

Weurden 54 - 7101 NL - Winterswijk
tel: 0543-533187 - info@copyservicewinterswijk.nl

- A4/A3 prints in kleur en zwart/wit
- (bouw)tekeningen in kleur en zwart/wit
- grootformaat posters/foto's in full colour
- grootformaat scannen
- briefpapier, visitekaartjes, enveloppen
- bedrukt textiel, bedrijfskleding

BOOMVERZORGING GELDERLAND MET GEVOEL VOOR UW BOOM

Boomverzorging Gelderland
Constantijn Schreiber

Vredenseweg 108
7101 LS Winterswijk

06 - 81182121
info@boomverzorging-gelderland.nl
www.boomverzorging-gelderland.nl

- boomverzorging
- hout versnipperen
- stobben frezen
- boomveiligheidscontrole

Met Romke van de Kaa de onderwereld in.

Verslag van de thema-middag van IVN en KNNV in Den Diek in Lichtenvoorde zaterdag 13 november 2021.

Vooraf aanmelden, mondkapjes op (zolang je niet op je plaats zit) en QR-code checken, zitplaatsen op 1,5 meter, dat moest allemaal weer.

Maar dan zaten we ook met 40 mensen aandachtig te luisteren naar een geboren verteller: tuinman Romke van de Kaa, bekend van TV, krantenrubrieken en boeken.

De aanleiding voor de uitnodiging om te komen spreken was het verschijnen van zijn laatste boek "De onderwereld van de tuin" met ondertitel 'Van microbe tot mol'.

Persoonlijke anekdotes zijn in zijn presentatie het smeermiddel, vaak verleiding tot glimlach of hilariteit. Zo begonnen we in beroemde tuinen van Engeland waar Romke tuinman het klappen van de zweep leerde. Verdelging van wat niet gewenst was. DDT is heel geschikt om ongewenste insecten te verdelgen. Goudvinken eten de bloemknoppen op, dus die moeten dagelijks worden geschoten. Mollen leggen het loodje als je ze wormen voert gedoopt in strychnine. Zo was het nog in de jaren '70 van de vorige eeuw. Ondanks het ontzag dat de Engelse horticultuur afdwong, kreeg Romke daar wel zijn twijfels. We zullen zien dat hij intussen op het punt is beland dat hij liefst zo min mogelijk ingrijpt in zijn tuin.

De biologische wetenschap heeft zich tijdens het tuinmansleven van Romke orkaan-achtig ontwikkeld. Na de ontdekking van de rol van het DNA in de voortplanting en de evolutie zijn de detectie en analyse van soorten immens uitgebreid. De indeling van alle levensvormen in de domeinen Planten en Dieren is op zijn kop gezet. De boom des levens heeft niet meer de mens aan de top. In nieuwe modellen staan de domeinen Bacteriën en Archaea in belang naast de Eukaryoten. Eukaryoten zijn wezens waarvan de cellen een kern hebben. In dit domein zijn protisten (eencelligen), planten, dieren en en schimmels min of meer gelijkwaardige aftakkingen. De microbioloog Carl Woese is hier de grote initiator geweest. De mens is daarmee als zijtakje van de groep der dieren behoorlijk op zijn nummer gezet. Met deze nederige instelling kan men zich gaan verdiepen in de microkosmos die de tuin is.

Sinds Charles Darwin ziet men de evolutie der soorten als gedreven door mutatie en selectie door '*survival of the fittest*'. Maar door de studie van de cellen der eukaryoten door Lynn Margulis wordt *samenwerking* van organismen als het basisprincipe gezien. Zij postuleerde dat de bladgroenkorrels binnen plantencellen gekomen zijn doordat cyano-bacteriën die in symbiose met deze cellen leefden, daarin binnengedrongen zijn en verder als één cel voortbestonden. Zo zouden ook de mitochondriën (energiefabriekjes) in alle dierlijke cellen ooit ingebouwd

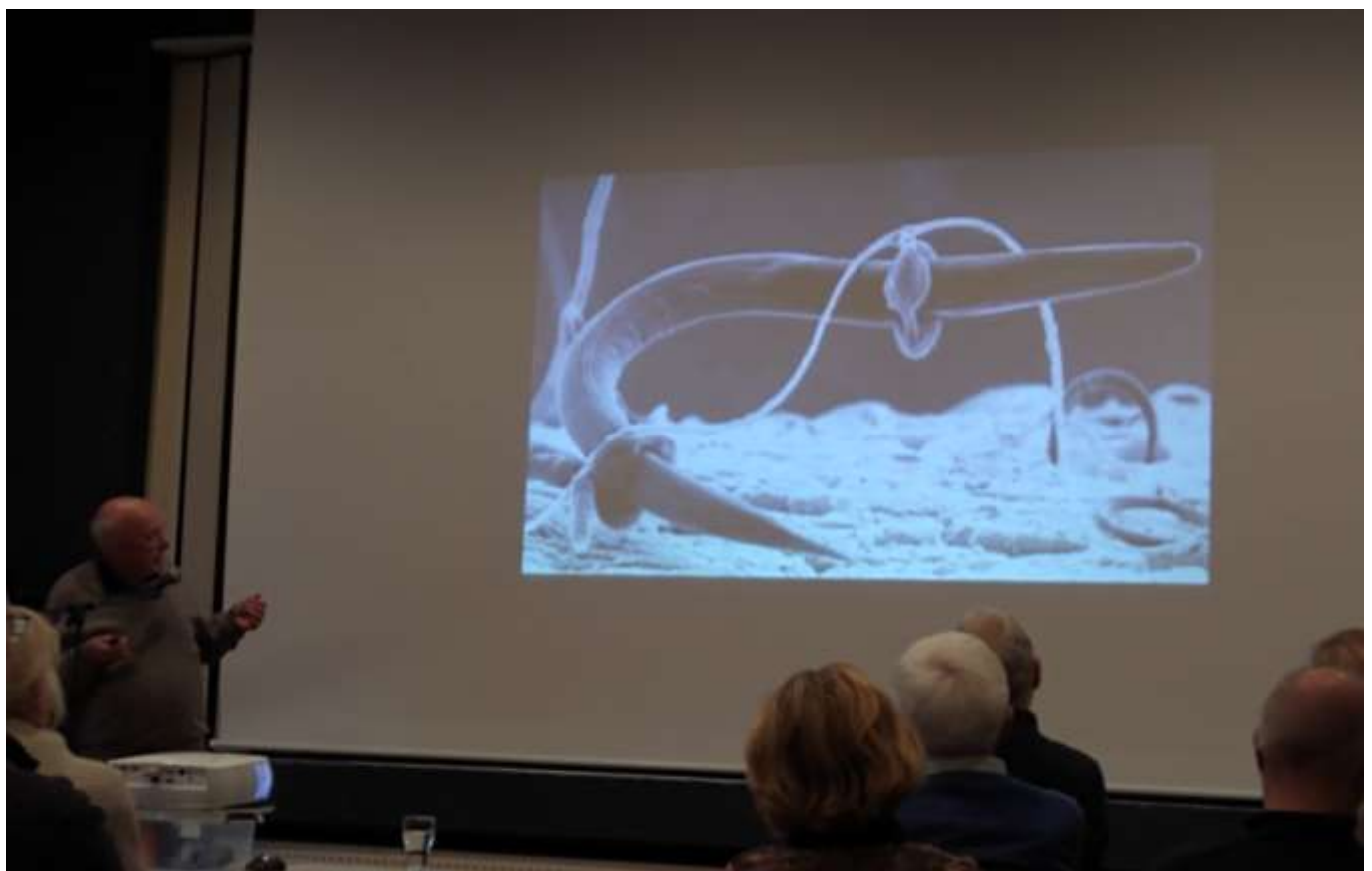
zijn. Een ontwikkeling waar wellicht een miljard jaren van de aardgeschiedenis was gemoeid. Aanvankelijk werden haar gedachten sceptisch ontvangen, maar nu is deze *endo-symbionten* theorie algemeen aanvaard.

We zouden het toch over de bodem van de tuin hebben?

Inderdaad. Doordrongen van het besef hoe onmetelijk ingewikkeld de domeinen van de eencelligen en de wezens van enkele micrometers al zijn, of zelfs van de groep diertjes die niet met het blote oog te zien zijn of hooguit twee millimeter groot, neemt de behoedzaamheid met het ingrijpen in deze wereld toe. Als we verder inzicht verwerven in de samenwerking die er naast strijd en profiteren tussen al deze organismen bestaat, kan dat de effectiviteit van ons ingrijpen in, van ons onderhoud van de tuin alleen vergroten. Kennis is macht.

Allereerst kennis van de aantallen.

In één kubieke cm tuingrond zitten naast 20 nematoden (aaltjes) een paar duizend protozoën (eencellige diertjes zoals pantoffeldiertjes, raderdiertjes, amoeben en zweepdiertjes) een miljard bacteriën en een paar strekkende meter schimmeldraad. Aldus Romke. Lees het nog eens goed: in één kubieke cm. En al deze wezens werken samen met planten om tot een goede recycling van mineralen uit de afgestorvenen te komen en zo de opbouw van voedingsstoffen en nieuw leven te garanderen. Soms lijkt die samenwerking meer op bedreiging voor de tuinier, maar enig inzicht in de gecompliceerdheid van het geheel kan behoeden voor te drastisch ingrijpen. Of chemische bestrijding doen vervangen door biologische.

Dan kennis van de manier waarop de kringlopen van de voornaamste mineralen zoals stikstof (N) , koolstof (C), fosfor (P) en de metalen magnesium(Mg), Calcium (Ca), kalium (K) en natrium (Na) in de bodem worden gereguleerd. We kunnen ervan uitgaan dat het meeste ons onbekend is. Maar wat bekend is, is al indrukwekkend genoeg.

Een boom of struik heeft een wortelstelsel dat zich ongeveer uitstrekt als de projectie van de kruin ervan op de bodem. Maar alle fijne uitlopers van de het wortelstelsel zijn intens omgeven door een schimmeln netwerk dat samenwerking zoekt in de vorm van uitwisseling van mineralen tegen suikers. Het netwerk van schimmels dat zo samenwerkt met de plant heeft al gauw een straal die 10 keer zo groot is als omvang van de kruin. Meer dan 90 % van alle planten leeft in symbiose met schimmels en zou zonder deze schimmels niet kunnen bestaan. Ander voorbeeld: Bodembacteriën zijn het talrijkst in de buurt van plantenwortels. Wortels scheiden voortdurend stoffen af die bacteriën tot voedsel dienen. In een gram bosgrond vond men één miljoen soorten per gram bosgrond. In wortelknobbeltjes leven bacteriën samen met planten. Neem bijvoorbeeld de stikstofbindende bacteriën die hoeksteen zijn van alle vormen van leven. In de moderne landbouw zijn ze vervangen door kunstmest. Maar tot welke prijs?

Vervolgens komen we op de grotere diertjes en dieren in onze tuin. De aaltjes, de wormen, de slakken, de insecten en de insectenetters, zoals de mol en de egel. Soms onze medestanders bij het tuinieren, soms mede-aardbewoners die we wensen te verdelgen. De kennis van deze dieren is groot, maar het inzicht in hoe ermee geleefd kan worden beperkt.

Romke van de Kaa neigt steeds meer naar verdraagzaamheid en ontzag voor de myriaden van relaties in het leven in de tuin. Hij heeft er ook de leeftijd voor, maar zegt niet meer over de wereld te hoeven reizen, want er is al een kosmos te verkennen thuis.

Het publiek applaudisseerde ruim voor deze tuinman. Lies Jacobs-Rolden bedankte hem hartelijk onder overhandiging van een grote enveloppe. Wij kunnen niet anders doen dan de lezing van zijn laatste boek over de 'Onderwereld van de tuin' van harte aan te bevelen. Nog een tip: lees ook het onlangs verschenen boek over schimmels van Merlin Sheldrake getiteld 'Verweven leven'. Dat geeft nog meer kleur aan de bespiegelingen van Romke.

Ton Reerink

Ontwerp | Advies

Aanleg | Onderhoud

Renovatie | Groenvoorziening

Hoveniersbedrijf
Bluiminck

Van Eedenstraat 11
7131PM Lichtenvoorde
T: +31 (0)544 373953
F: +31 (0)544 379340
www.Bluiminck.nl
info@bluiminck.nl

Voor:
Particulieren
Bedrijven
Instellingen

Timmermans & Mulder
BLOEMENSPECIAALZAAK • CADEAU'S
Misterstraat 36, Winterswijk, tel. 0543-512403
E-mail: timmermansmulder@hetnet.nl

Lageschaar

vaste planten

*Fleurige plantconcepten:
onderhoudsarm, natuurlijk en kleurrijk*

Fleur dansante

PRAIRIE GARDEN

fleur Robuste

Je maakt het natuurlijk met Lageschaar

Activiteitenprogramma KNNV januari, februari, maart en april 2022

Algemene informatie activiteiten: Lees deze als u aan een ervan deelneemt.

Excursies:

Voor de excursies geldt voorlopig; Onder voorbehoud en volgens de dan geldende coronaregels (dd.1 dec 2021) i.v.m. corona; Alléén met opgave minimaal 2 dagen van te voren. Voorlopig hanteren we een maximum van 10 personen.

Zie ook de actuele agenda's op: www.ivn.nl/oost-achterhoek, www.oost-achterhoek.knnv.nl

Bij elke excursie zullen we niet meer herhalen wat er meegenomen moet worden. Het spreekt vanzelf dat passend schoeisel altijd verstandig is. Afhankelijk van het weer of terrein zijn vaak laarzen en soms regenkleding eveneens handig. Veldgids, kijker, loep e.d. zijn altijd nuttig. Als een excursie langer dan een dagdeel duurt is een lunchpakket uiteraard zinvol.

Deelnemers aan de KNNV activiteiten doen mee op eigen risico.

Let u a.u.b. ook goed op teken. Ook in het voor- en najaar zijn deze zeer actief. Bedek uw lichaam zo veel mogelijk met kleding. Stop ook bijv. uw broek in uw sokken en controleer uzelf voor alle zekerheid na een excursie.

Waar de excursies starten, is bij de aankondiging vermeld, We proberen een beetje te spreiden over de Oost-Achterhoek net zoals het uitkomt. Echter vaak vanaf de parkeerplaats bij theater De Storm, Haitsma Mulierweg 11, 7101 BX Winterswijk.

Als we carpoolen bij excursies, worden de kosten gedeeld. *Nb: i.v.m. de Coronaregels zullen we meestal **niet of beperkt** carpoolen;*

De activiteiten voldoen aan de doelstellingen van onze vereniging: Natuurstudie, Natuurbeleving en Natuurbescherming. Hierbij hoort ook bevordering van duurzaamheid en natuur- en milieueducatie.

Lezingen Thema-avonden: ONDER VOORBEHOUD, CHECK WEBSITE KNNV OF IVN: www.oost-achterhoek.knnv.nl, www.ivn.nl/oost-achterhoek.

Lezingen worden o.a. in Lichtenvoorde, Neede of Winterswijk gehouden (resp. Den Diek, Kronekamp of Zonnebrinkkerk).

De kosten voor de lezingen bedragen voor KNNV- of IVN-leden € 3,-, voor niet-leden € 5,-.

Wanneer Woensdag 12 januari 2022
Wat KNNV-IVN thema-avond: Korstmossen;
Spreker Henk-Jan van de Kolk
Begin 20.00 uur
Plaats Zonnebrinkkerk, Zonnebrink 61, 7101 NB Winterswijk
Einde Ca. 22.00 uur
Info (en opgave) Opgave en nadere info t.z.t. via de website IVN: www.ivn.nl/oost-achterhoek; Zolang de Covid-19 maatregelen gelden is aanmelding verplicht.
Bijzonderheden Entreegeld: €5, voor IVN/KNNV-leden €3,-. Zie ook de aankondiging de week tevoren in de pers.

Wanneer Zondag 16 januari 2022
Wat IVN/KNNV-wandeling: Doorstapwandeling IVN
Plaats Noorddijk/Neede
Vertrek 14.00 uur Parkeerplaats t/t Café Hassink G.L. Rutgersweg 41 Noorddijk/Neede
Terug ca 16.30 uur
Info en opgave Opgave en info via de website www.ivn.nl/oost-achterhoek
Bijzonderheden Deze wandeling is een jaarlijkse traditie

Wanneer Zaterdag 22 januari 2022
Wat Natuurwerkdag
Plaats Locatie nog niet bekend
Vertrek 9.00 uur. Vertrekplaats wordt doorgegeven bij opgave
Terug Ca 15.30 uur
Leiding (en opgave) Hermien Toebes-Lammers, Liefst per email: h.toebes@solcon.nl (Tel. 06-3070-9561).
Bijzonderheden S.v.p. een paar dagen van tevoren bij Hermien aanmelden i.v.m. de soep e.d.

Wanneer Zondag 23 januari 2022
Wat KNNV; wandeling + bomen herkennen aan de knoppen.
Plaats Assinkbos bij Eibergen
Vertrek 14.00 uur; Hoonesweg kruising Haaksbergse binnenweg Eibergen, eventueel voor verzamelen 13.30 uur vanaf Theater De Storm (per auto) Winterswijk,
Terug Ca 17.00 uur
Leiding (en opgave) Fred Bos en T.Croese. opgeven; max 10 p. , minimaal 2 dagen van te voren per app of sms naar tel. 06-14063024
Bijzonderheden Gevarieerd bos met beekje, winterknoppen-quiz (tabel/boekje mee indien beschikbaar)

Wanneer Zaterdag 5 februari 2022
Wat Natuurwerkdag
Plaats Locatie nog niet bekend
Vertrek 9.00 uur. Vertrekplaats wordt doorgegeven bij opgave
Terug Ca 15.30 uur
Leiding (en opgave) Hermien Toebes-Lammers, Liefst per email: h.toebes@solcon.nl (Tel. 06-3070-9561).
Bijzonderheden S.v.p. een paar dagen van tevoren bij Hermien aanmelden i.v.m. de soep e.d.

Wanneer Woensdag 9 februari 2022
Wat IVN-KNNV; thema-avond: De Tao van het landschap. Een andere natuurbeleving, Spreker: Eric Brinckmann
Begin, Plaats 20.00 uur: Natuurpark Kronenkamp, Kronenkamp 14, 7161 HE Neede
Einde Ca. 22.00 u
Info (en opgave) Opgave en nadere info via de website IVN: www.ivn.nl/oost-achterhoek; Zolang de Covid-19 maatregelen gelden is aanmelding verplicht.
Bijzonderheden Entreegeld: €5, voor IVN/KNNV-leden €3,-. Zie ook de aankondiging de week tevoren in de pers.

Wanneer Zaterdag 19 februari 2022
Wat Natuurwerkdag
Plaats Locatie nog niet bekend
Vertrek 9.00 uur. Vertrekplaats wordt doorgegeven bij opgave
Terug Ca 15.30 uur
Leiding (en opgave) Hermien Toebes-Lammers, Liefst per email: h.toebes@solcon.nl (Tel. 06-3070-9561).
Bijzonderheden S.v.p. een paar dagen van tevoren bij Hermien aanmelden i.v.m. de soep e.d.

Wanneer Zondag 20 februari 2022
Wat IVN/KNNV-wandeling: Cultuurhistorie
Plaats Winterswijk
Vertrek 14.00 uur P. Strandbad, Badweg 4, 7102 EG Winterswijk
Terug ca 16.30 uur
Info (en opgave) Opgave en info via de website www.ivn.nl/oost-achterhoek
Bijzonderheden De bleekweiden zijn een heel bijzondere cultuurhistorische plaats. Goed is te zien hoe het beekwater over de linnen stroken op de bleekvelden werd geschept. Het blekershuis is door verwaarlozing in elkaar gestort. Alleen de schoorstenen staan er nog. Het beekwater is niet zo schoon meer en de bijzondere flora is achteruitgegaan, al zult u daar in deze tijd van het jaar weinig van zien. Dan moet u in juni terugkomen.

Wanneer Zaterdag 5 maart 2022
Wat Mossenexcursie
Plaats Nog niet bekend
Vertrek 13.00 uur. Verzamelplaats hoort u bij opgave
Terug Ca 17.00 u
Leiding (en opgave) Louis Jan van den Berg (tel 06-11140923). Opgave: max 10p. uiterlijk 2 dagen van tevoren bij T.Croese per app of sms naar tel. 06-14063024.
Bijzonderheden Leden van de mossenwerkgroep, zie ook de app!

Wanneer Maandag 7 maart 2022
Wat Mossen determineren (verzameld op vorige excursie)
Plaats De werkstee van Fred Bos: (onder voorbehoud)
Bocholtsestraat 49, 7102 BT in Winterswijk.
Begin 20.00 uur
Einde Ca. 22.00 u
Leiding (en opgave) Louis Jan van den Berg (tel 06-11140923). max 6 p. opgeven minimaal 2 dagen van te voren via app of sms naar tel. naar 06-14063024).
Bijzonderheden Leden van de mossenwerkgroep, zie ook de app!

Wanneer Woensdag 9 maart 2022
Wat Thema-avond: Natuurlijk en natuurrijk tuinieren
Spreker Hans te Loo
Begin, Plaats 20.00 uur De Huve, Grotestraat 52, 7151 BD Eibergen
Einde Ca. 22.00 uur
Info (en opgave) Opgave en nadere info t.z.t. via de website IVN: www.ivn.nl/oost-achterhoek; Zolang de Covid-19 maatregelen gelden is aanmelding verplicht.
Bijzonderheden Entreegeld: €5, voor IVN/KNNV-leden €3,-. Zie ook de aankondiging in de pers.

Wanneer Zondag 13 maart 2022
Wat KNNV excursie; Ratumse beek voorjaarswandeling
Vertrek 13.30 uur: Hoek Kremerweg/Dondergoorweg Ratum,
Terug Ca 17.00 uur
Leiding (en opgave) Fred Bos en T.Croese, Opgave uiterlijk 2 dgn van tevoren bij T.Croese per app of sms naar tel. 06-14063024. Max 10 p.
Bijzonderheden Wandeling door het kleinschalig hoevelandschap met vroege voorjaarsflora.

Wanneer Zaterdag 19 maart 2022
Wat Natuurwerkdag
Plaats Locatie nog niet bekend
Vertrek 9.00 uur. Vertrekplaats wordt doorgegeven bij opgave
Terug Ca 15.30 uur
Leiding (en opgave) Hermien Toebes-Lammers, Liefst per email: h.toebes@solcon.nl (Tel. 06-3070-9561).
Bijzonderheden S.v.p. een paar dagen van tevoren bij Hermien aanmelden i.v.m. de soep e.d.

Wanneer Zondag 20 maart 2022
Wat IVN/KNNV-wandeling: Vogels
Plaats Vennebulten; Varsseveld
Vertrek 14.00 uur bij de Vennebulten, N18 richting Varsseveld tegenover Radstake (bij stoplichten) linksaf volg IVN-borden
Terug Ca 16.30 uur
Leiding (en opgave) Opgave en t.z.t. info via de website www.ivn.nl/oost-achterhoek
Bijzonderheden Een interessant gebied waar in de vorige eeuw nog korhoenders voorkwamen. Langs de Vennebulten loopt de eeuwenoude Hanzeweg naar Zelhem en Doesburg

Wanneer Zaterdag 26 maart 2022
Wat Geologische fietsexcursie
Plaats Omgeving Winterswijk
Vertrek 13.30 uur van de Theater De Storm; Haitsma Mulierweg 11, 7101 BX Winterswijk.
Terug ca 17.00 uur
Leiding (en opgave) Ed Grotenhuis, opgeven: max 10 p. minimaal 2 dagen van tevoren via Ed Grotenhuis (0543-520714) of mail naar edgrotenhuis@planet.nl
Bijzonderheden Vorig jaar augustus hebben deze tocht ook gefietst. Omdat we toen te weinig tijd hadden voor de hele route beginnen we nu bij het eind en gaan we eerst richting kleigroeven. Nu er nog geen blad zit aan de bomen is het reliëf in het landschap (smeltwaterdalen!) veel beter te zien.

Wanneer **Zaterdag 2 april 2022**
Wat KNNV excursie; Geelsterrenexcursie (voorjaarsflora)
Plaats Omgeving Winterswijk
Vertrek 13.30 uur van de Theater De Storm; Haitsma Mulierweg 11, 7101 BX Winterswijk.
Terug Ca 17.00 uur
Leiding (en opgave) Fred Bos en T.Croese, Opgave uiterlijk 2 dagen van tevoren bij T.Croese per app of sms naar tel. 06-14063024. Max 10p.
Bijzonderheden Zoektocht naar allerlei mooie plekjes en onvermoede plaatsen waar de Geelster bloeit.

Wanneer **Zondag 10 april 2022**
Wat KNNV: Voorjaarsflora bij Samerrott, Bad Bentheim (D)
Plaats Omgeving Bentheim (D)
Vertrek **10.30** uur: Arnolds Bauerncafe: Am Esch 11, Samern. Voorverzamelplaats **9.30** uur: Theater de Storm, Haitsma Mulierweg 11, 7101 BX Winterswijk.
Terug Ca 17.00 uur
Leiding (en opgave) Fred Bos en T.Croese, Opgave uiterlijk 2 dgn. van tevoren bij T.Croese per app of sms naar tel. 06-14063024. Max 10 p.
Bijzonderheden Urwalt met prachtige voorjaarsflora en vogels. Denkt u wel aan eten en drinken mee te nemen en uw pas. Hopelijk zijn de QR-bewijzen niet meer nodig.

Wanneer **Woensdag 13 april 2022**
Wat Thema-avond: Steenuilen
Spreker Ronald van Harxen
Begin, Plaats 20.00 u Zonnebrinkkerk Zonnebrink 61 7101 NB Winterswijk
Einde Ca. 22.00 u
Info (en opgave) Opgave en nadere info t.z.t. via de website IVN: www.ivn.nl/oost-achterhoek; Zolang de Covid-19 maatregelen gelden is aanmelding verplicht.
Bijzonderheden Kon vorig jaar helaas niet doorgaan. Nu hopelijk wel. Al vanaf de jaren 80 van de vorige eeuw doet Ronald samen met Pascal Stroeken onderzoek naar de steenuilen rond Winterswijk. Hiervoor kregen zij vorig jaar een zéééér verdiende koninklijke onderscheiding. Vanavond de laatste stand van zaken. Entreegeld: €5, voor IVN/KNNV-leden €3,-.

Buitengebeuren Winterswijk en omstreken

Een overzicht van de excursies van KNNV / IVN en anderen in Oost Achterhoek. *Voor de excursies van de Stichting Marke Vragenderveen, Natuurmonumenten en Gelders Landschap moet worden betaald. Voor de andere excursies is een vrijwillige bijdrage welkom.*

Voor de excursies KNNV geldt voorlopig; Onder voorbehoud en volgens de dan geldende coronaregels (dd.1 dec 2022; en het maximaal aantal toegestane personen). Alleen met opgave minimaal 2 dagen van te voren.

Excursieprogramma januari, februari, maart en april 2022

Jan	12	Woensdag	20:00	IVN/KNNV Thema-avond: Korstmossen; Spreker: Henk-Jan van de Kolk, Winterswijk
	16	Zondag	14:00	IVN Doorstapwandeling Noorddijk/Neede
	22	Zaterdag	09:00	KNNV Natuurwerkdag locatie nog niet bekend
	23	Zondag	14:00	KNNV Wandeling + Bomen herkennen aan de winterknoppen/ Assinkbos/Lankheet Eibergen
Feb	5	Zaterdag	09:00	NKNNV Natuurwerkdag locatie n.t.b.
	9	Woensdag	20:00	IVN/KNNV Thema-avond: De Tao van het landschap. Een andere natuurbeleving. Spreker: Eric Brinckmann, Neede
	19	Zaterdag	09:00	KNNV Natuurwerkdag locatie n.t.b.
	20	Zondag	14:00	IVN/KNNV Wandeling Cultuurhistorie Winterswijk
Mrt	5	Zaterdag	13:00	KNNV Mossenexcursie locatie n.t.b.
	7	Maandag	20:00	KNNV Determinatie-avond mossen Winterswijk
	9	Woensdag	20:00	KNNV/IVN Thema-avond: Natuurlijk en natuurrijk tuinieren, Spreker: Hans te Loo, Eibergen
	13	Zondag	13:30	KNNV Ratumse beek voorjaarswandeling, Ratum
	19	Zaterdag	09:00	KNNV Natuurwerkdag locatie n.t.b.
	20	Zondag	14:00	IVN/KNNV Vogels. Vennebulten, Varsseveld
	26	Zaterdag	13:30	KNNV Geologische fietsexcursie Winterswijk e/o/
Apr	2	Zaterdag	13:30	KNNV Geelsterrenexcursie (voorjaarsflora), Winterswijk
	10	Zondag	09:30	KNNV Voorjaarsflora bij Samerrott (D), Bentheim (D)
	13	Woensdag	20:00	KNNV/IVN thema-avond: Steenuilen, Spreker: Ronald van Harxen, Winterswijk
	16	Zaterdag	volgt	KNNV Zangvogelexcursie Meddose Veen
	17	Zondag	volgt	IVN/KNNV (Pasen) Ontluikend voorjaar, Winterswijk
	24	Zondag	volgt	KNNV/IVN Plantenwerkgroep voorjaarsflora bij Ahaus (D).

<u>Inlichtingen:</u>	KNNV afdeling Oost-Achterhoek	Nadere gegevens zie programma elders in de Gagea.
	IVN- wandelingen	André Hendriks, 0544-352043 of www.ivn.nl/oost-achterhoek. Aanvang IVN-wandelingen: 14:00 uur.
	SMVV (Stichting Marke Vragender Veen)	Opgave VVV Lichtenvoorde of via excursie@vragenderveen.nl De excursies starten bij de kerk in Vragender, parkeerplaats tegenover de kerk. Website: www.vragenderveen.nl
	Floron	Info: Louis-Jan van den Berg, tel 0544-372594. Alleen op de excursiedag 06-11140923.
	Natuurmonumenten	Kijk voor informatie op de website: www.natuurmonumenten.nl/activiteiten
	Geldersch Landschap	Informatie via de website www.glk.nl Kijk daar bij “Evenementen”.

www.boekhandelkramer.nl
vandaag besteld
morgen gratis in huis!

Ondergetekende,

Naam: Voorletters:
(O man / O vrouw) *

Adres:.....

Postcode: Woonplaats:

Telefoon: Giro / Bank nr.:

E-mail adres: Geboortejaar:

Geeft zich op als:

- Lid (€ 31,00/ jaar)
- Huisgenootlid (€ 10,00/ jaar)
- Donateur (minimaal € 26,00/ jaar) *

Heeft kennis van/ belangstelling voor

.....
Hierbij machtig ik de penningmeester van de KNNV Oost-Achterhoek om
mijn contributie/donatie van mijn bankrekening
af te schrijven

Aanmelding d.d.:

Handtekening: